

SIDE

Eesti raudtee- ja posti-telegraafi-telefoni-teenijate kutse-organisatsioonide häälekandja

Tellimise hinnad: Aastas postiga . . Mk. 200.— Poolaastas " 100.— Üksiknumber 20 mk.	Ilmub 1-2 kord kuus Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, ladudes, raudtee- ja posti-telegraafi-teenijate kutseorga isatsioonide ja nende osakondade juhataste juures, kõigis postkontorites ja lehe tellimiskohtil. Toimetus ja taitlus: Tallinna, Tehnika t. 16. Telefon: Balti keskaam 201.	Kuulutuste hinnad: Terve lehekülg Mk. 3000.— Pool lehekülge " 1500.— Veerand " " 750.— Kaheksandik " " 400.— Tekstis 50 prots. kallim.
---	---	---

Nr. 7

Juuli 1926 a.

III. aastakäik

Kõrgete palkade saladus.

(„Der Deutsche Eisenbahner“ — 27. VI. 1926.).

Kuna Euroopa raske majanduslise viletsuse all ägab, ei suuda Põhja-Ameerika küllalt rõõmustada oma headuse ja eeskuju poolest võrdlemata majanduslise edu üle. Et see arenemine õigel pinnal toetub, näitavad juba ainult hoiukassades päev-päevaga kasvavad summad, missugused viimase seitsme aasta jooksul 100. miljonist dollarist 1.400 miljoni dollari peale tõusnud. Too summa koosneb pea täiesti töötava rahva kihtide kokkuhoidudest ja on ta jõukuse parem tunnistaja. Sarnane edu rahvamajandusalal ei oleks võimalik olnud ilma palkade tõusuta märksa kõrgemale eladisiinimumist ja hindadest. Missugusel määral see on teostunud, näitavad 1920. ja 1924. a. andmete võrdlused. Kui, kasutades ametlikke andmeid, võtta keskmiseks palga- ja hinnaüksuseks 1913. a. 100, siis oleks:

	Palk.	Hinnad.
1920. aastal —	199	226
1924. „ —	228	150

Sellest selgub, et nende viie aasta kestvusel palgasumma üksi 29% võrra tõusnud on, kuna seevastu aga hinnad 76% langenud. Ja see rahva jõukuse tõus, millest toodud arvud räägivad, omab veel täielisema kaju, kui meie teda Euroopa töötava rahva olukorraga võrdleme.

Lugemata kordi on tõstetud küsimust, mis on Põhja-Ameerika majanduse õitse põhjus? Palju ja mitmekesised on olnud vastused sellele küsimusele. Tung selget ja õiget lahendust saada viis kaht Inglise inseneeri — Bertram Austin'i ja Francis Lloyd'i — Uute Ilma. Nende kaheaastase uurimistööde tagajärjel ilmus raamat „Kõrgete palkade saladus“ (The Secret of High Wages, London 1926.). Raamatu sisu annab

mõista, et Briti tööstusringides palgaküsimus suurt ärevust tekitanud. Ta väärib, et mainitud küsimusega kõik Euroopa maad enam-vähem põhjalikumalt tutvuneks, sest Ameerika majanduslise edu põhjuste selgitamine näitab kujukalt ühtlasi ka seda, kust otsast alata ja mida toimida, et meie viletsust kõrvaldada.

Mõlemad Inglise inseneerid püüdsid selgusele jõuda, kas Põhja-Ameerika ei oma Euroopale vastukaalus looduslisi paremusi, mis oleks ka ta rahva jõukuse kasvu põhjuseks. Nende uurimiste tulemusena eitaavad nad seda oletust. Nad seletavad, et kui tööstussaaduste valmistamiskulud tarviliselt madalad oleks, ühelgi riigil võimalus ei puuduks saavutada edu rahvamajanduslises välismaist täiesti ärarippuv oleks. Tööstuse edu käib käsi-käes palga tõusuga ja hindade langusega. Arenenud või sisseostujõuline siseturg ei ole siin kaaluvaks teguriks, vaid rahvamajanduslise seisukorra tagajärjed.

Kui nüüd aga Põhja-Ameerika looduslisi soodustusi ei oma, kust tuleb siis aga tema majandusline ülekaal? Mille kaudu on ta tööstusel võimalik järjest kõrgemat töötasu maksta ja ikka odavamalt produtseerida?

Ülaltähendatud eriteadlased rõhutavad, et suurt kasu saavutab Ameerika tööstus tugenedes kindlalt tõsiasi, et tegevus ettevõttes on ärarippuv ainult tasust ja vilumusest. Kõige vähemalegi seisab tee lahti kõrgemale kohale. Jaotust ametnikkude ja tööliste vahel ei ole olemas, ja vahetegemist vaimlise ja füüsilise töö tegija vahel vaadeldakse kui ammu iganenud mõistet, sest mees, kes masina üle valvab, vajab,

samuti kui vaimlise töö tegija, ajude tööta- mist. Kuid kasutoov ei ole mitte ainult ametnikkude ja tööliste ühevääriliseks pida- mine, vaid ka usalduse ülesnäitamine nende vastu. Töölistele on võimaldatud tutvuneda äri seisukorraga. On leitud, et võivad küll tekkida kahjud, kui inimestele teada antakse, kui suurit kasu on saadud ettevõttest, kuid on veel kahjulikum, kui nende eest äri rahalist seisukorda varjatakse.

Viimast väidet loetakse meie ettevõtete poolt muidugi absurdseks, kuid järgmine paistab ehk veel naeruväärsem olema, nimelt uudiste vastastikkune vaheta- mine konkureerivate firmade vahel. Näi- teks on üks kahest konkureerivast masina- vabrikust mõne uue masina tüübi valmis- tanud, ostab teine kohe ühe neist ja palub valmistajalt firmalt joonistuste saatmist, mis viimase poolt ka viibimata täidetakse. Teise firma inseneerid asuvad uue masina ehi- tuse, ta töövoime ja muude tähtsuste piin- likumale uurimisele. See kutsus esile vaie- lusi, parandusi, hinnaalandust, läbimüügi suurenemist, millest mõlemad võistlejad kasu saavutavad. Peab tähendama, et hin- dade kõrgehoidmise tendentsist Ameerikas sugugi lugu ei peeta, sest kogemused on näidanud, et see ainult initsiatiivi hävitab ja seega tegutsemisvõimalusi vähendab.

Kuid need majanduspoliitika abinõud seisavad reaalse tagajärje mõttes palgapo- liitikast palju taga. Sellele küsimusele, ta tähtsusele vastavalt, on mainitud raamatus peatähelepanu pööratud. Mis seal Ameerika tööstuses valitseva palgapoliitika üle teata- takse, toome siin kokkuvõtte mõnes reas. Ameerikas asutakse seisukohal, mida roh- kem töötaja teenib, seda parem tööstusele ja rahva elule, sest et suur töötasu võimal- dab kättesaada suuremaid elu mõnusi, ja see kõvendab töötaja himu veel suu- rema paremuse ja toreduse järele. Maal, kus palk võrdub ehk on madalam kõige tarvilikkumafest elamiskuludest, langeb ja kaob ka majandusline edu ja a r e n e m i n e. Palgaolude paranemine tä-

hendab ka terve rahva olukorra paranemist ja mõjub tervendavalt siseturu peale. Iga ettevõtja peaks teadma, et ta palka kärpi- des kuritegu mitte ainult üksi oma tööliste vastu toime ei pane, vaid kogu rahvale kahju teeb. Kui vabrikuomanikud palkasid vähendavad, peavad nad ka väiksema töö- viljakusega arvestama. Tahetakse suuremat kasu saada palgakärpimiste näol, on selge, et kasu tööliste elamisnõuete kulul te- hakse. Kui aga palgavähendus ehk maha- arvamisest majanduslistest oludest tingitud, siis on heaks eeskujuks, kui direktorid esi- mestena eneste palganorme kärbibivad. Nii toimetatakse mitmes Ameerika osariigis. Nõudmine tööliselt, et ta vähema palgaga rahul oleks, toob enesega kaasa tingimata firma tööviljakuse languse. Kõrged palgad on ettevõtte tarkus ja tööviljakuse indeks.

Ameerika tööstuse kogemusi, mis üldi- selt tuntud ja lausetesse formuleeritud, peaks ka meil aluseks võetama, eestkätt järgmist: Tahab ettevõtte edukalt töötada, peab ta suutma tarvitajale alatasa paremusi pak- kuda kauba hinnaalanduse ehk selle hea- duse tõstmise näol ja tahab firma alatasa paremusi pakkuda, siis peab ta oma tööliste elutingimisi järjest paremaisesse olukordadesse asetama.

Nende kahe eelpoolnimetatud autori töö järele seisab kõrgete palkade saladus P.-Ameerikas kõrgetes palkades ja mada- lates hindades. Mõlemaid peavad ettevõt- ted ise ellu viima tehnilise sisseseadu uuen- damise, toodangu headuse jne. kaudu. Ja kui juba kord on pandud pall liikuma, siis teeb ta ise ikka suuremaid ringe — suure- neb läbimüük, tõuseb üldtoodangu arv, vähenevad valmistamiskulud. See kõik on nii selge, nii lihtne. Kuid sellegipoolest ei taha meie ettevõtted seda heaks kiita ja omaks võtta. Nende taktika näib hoopis vastupidist suuna käivat — palgakärpi- mistega, võimalikult pikema tööpäevaga ja võimalikult kõrgete hindadega. Täiesti vastavad nende toimingule on ka taga- järjed.

Kutseühisuse liikmed olgu elavamas vahekorras oma eduskonnaga. Hädaldused enese süü järeldusel.

Kutseühisuse tegelased on palju jõudu selleks kulutanud, et äranäidata, kui tarvi- lik on riigiteenijatel endid koondada kutse- organisatsioonidesse. Viimase kahe aasta jooksul võib rahuldustundega organiseeri-

mistöös edu ära märkida, kuna mõnes amet- konnas organiseeritute arv 85% peale tõu- seb. Tavaliselt sammuvad eesotsas post ja raudtee.

Organisatsiooni seesmist elu jälgides,

jagunevad liikmed kolme liiki: 1) kutseorganisatsiooni teadlikud pooldajad, 2) juhulised ja passiivsed liikmed ning 3) sõrased liikmed, kes varjatult kutseühisuse sihtide vastu töötavad ja tasakesi saboteerivad. Viimane liik on väga kokku kuivanud ja sinna kuuluvad ainult mõned üksikud epigoonid, kes oma ara esinemise tõttu organisatsiooni tegevuse peale mingit mõju ei suuda avaldada, vaid täieauruga degenererumise poole tüüriavad.

Teise liigi mehed on kui vananenud neitsid, kes, oma südame süütust alal hoides, kannatlikult kodus istuvad ja peigmeest ootavad. Nende poolt tulevad kuuldavale kaebehääled, et neid olevat maha jäetud, nende eest ei hoolitsetavat.

Sarnase kaebega esineb „Side“ nr. 4/5 s. a. keegi A-on, kes pealkirja all „Kuidas mõni post-i. kontoriülem oma ametnikkude huvisi kaitseb,“ muuseas kirjutab järgmist: „siinjuures ei saa allakriipsutamata jätta, et nagu see peavalitsuses selgus, kõrgenduse sai sel teel ka üks hughesist, kelle teenistusaeg kõne all olevaist märksa lühemgi ning kõrgenduse saamiseks pool vähem shansse oli, kui meil, kes oma ülema poolt esildamata jäid“

Minu teada sai kõrgenduse üks kiirtöötaja ametnik, kelle aktiivas seisab vähemalt seitse shanssi, kuhu juure tuleb veel kirjutada eriline olukord, mis nõudis tema kõrgendamist, kuna vastasel korral oleks tulnud kiirtöötav aparaat sulgeda.

Peale selle on see ametnik vana vabandussõja veteraan, millest vast ehk A-on undki pole näinud.

Kuid minu siht ei ole mitte polemiseerida A-on'ga, kummal eesõigus oli saada kõrgendust, kuigi ma väga kahelda luban, kas oli A-on'il neliteistkümmend (14) shanssi, nagu ta oma kaebuses julgelt kinnitab (. . . üks hughesist, kellel kõrgenduse saamiseks pool vähem shansse oli . . .). Mind huvitab asjaolu, mispärast A-on ei kasutanud ära kõige otsemat teed oma rikitud õiguste jaluleseadmiseks enne, kui pöörata ajakirja kaudu avaliku arvamise poole?! Mind huvitab asjaolu, missugusesse liiki eelmainitud kolmest liigist kuulub A-on? Kui esimesse, siis pidi temal teada olema, et kutseühisuse kohaliku osakonna juhatus oma abi ei keela. Või andis ehk osakonna juhatus oma õnnistuse kaasa avaliku arvamise poole pööramiseks, et seega oma jõuetust demonstreerida? Kui A-on kuulub teise liiki, siis ei või temal ühtegi põhjust olla kellegi süüdistamiseks peale enese, kuna teda on omad vitsad peksnud. Ja-jah, sidepuudus oma eduskonnaga annab mõnikord õige isalikult ennast tunda.

Kutseühing ei ole mitte sarnane asutus, kust soovitakse ainult võtta seda, mida pole külvatud: ametikõrgendusi, palgakõrgendusi j. n. e. Iga liige on kohustatud organisatsioonile, kuhu ta kuulub, ka midagi kündma: vähemalt poolehoidu, häatahtliku toetuse, kui mitte aega ja energiat ei taheta kulutada. Vastasel korral ei saa puht enesekaitse põhimõttel ükski organisatsioon oma ükskõikse liikme kasuks kuigi palju ära teha. Seda võlku arvesse ka A-on.

Kutseühisuslane 1. liiki.

Riigiteenijate häälekandja ja kuukiri „Side“.

Nende ridade kirjutajal on võimalik olnud osa võtta paljulist riigiteenijate kongressidest, kus arutati organisatsioonide häälekandja küsimust. Iga kongress võttis vastu ühemeelse otsuse ja tunnistas tarvilikuks ellu kutsuda riigiteenijate ühise häälekandja, kus riigiteenijate päevamured ja ametkondades ettetulnud pahed objektiivset hindamist leiaks.

Kuid ometi ei ole jõutud sellele mõttele reaalkuju anda, ja ühemeelsed otsused on kõik rännanud keskliidu kirjamappi, kus nad paremaid aegu ootavad.

Kui arvesse võtta, milline jõud peitub avalikus häälekandjas, kus iga uus mõte trükitud sõnana kui kulutuli laiali levineb, sütitades ja piitsutades tööle kõiki, kes te-

gevuseta loiduses oma ette kurbi mõtteid korutavad, siis peab siin küll lubamata viivitust halastamata piitsutama hakkama ja keskorganisatsioonidele, eriti keskliidule, kõige valusamaid hoove jagama.

Tavaliselt ootavad keskorganisatsioonid oma osakondadelt igasugust informatsiooni ja direktiive, et selle järele oma samme seada, mis minu arust küll õige ei ole, kuna direktiivid peaks tulema ikka keskkohast. Ajakirja küsimuses on aga kongressid mitmel puhul oma õnnistuse juba kaasa annud – mida oodatakse siis veel?!

Siin peaks siiski tähendama, et üksikutele organisatsioonidel on korda läinud käima panna oma ajakirja puht kutselise sihiga, nagu metsateenijatel – „Eesti mets“, õpetaja-

jatel — „Kasvatus“ jne. Kuid ma küsin, kas on võimalik käsitada „Kasvatuses“ kõrvuti pedagoogikaga ka õpetajaskonnas esile tulnud pahesid ja väärnähtusi, mis seal vististi samuti leiduvad kui mujalgi? Kas on sünnis kasvatuslikes kuukirjas lahendada hakata palgaolusid ja teisi majanduslisi küsimusi kui ka organiseerimise küsimust? Ükski teadlik kasvataja ei luba seda küll mitte. Sedasama võib ütelda ka ajakirja „Eesti metsa“ kohta, mis käsitab ainult metsaasjandusesse puutuvaid küsimusi ja seega on kitsamas mõttes kutseline ajakiri. Ma ei mõtlegi mainitud kuukirjade tähtsust eitama hakata, vaid — tunnustades nende vajadust ja tähtsust pedagoogika ja metsaasjanduse alal, ei saa neid kumbagi siiski kasutada riigiteenijate kutseorganisatsioonide üldhäälekandjana.

Erineval seisukohal eelmistest asub aga küll raudteelaste ja postiteenijate ühine ajakiri „Side“, mis kutseorganisatsioonide häälekandja ülesandeid senini on täitnud, kuigi kitsamas masstaabis. „Side“ toimetuse on õieti aru saanud oma ülesannetest ja võimaluse piires „Side“ veerud avanud mitte üksnes raudtee ja postiasjandusesse puutuvate küsimuste avaldamiseks, vaid ka kaugeaulatusega küsimuste käsitamiseks, kui võrd need küsimused kutseorganisatsioonide kompetentsi kuuluvad. Kahjuks piirdub „Side“ toetajate ringkond ainult raudteelastega ja postiteenijatega, kuna suurem osa riigiteenijate perest, umbes $\frac{3}{4}$, eemale jääb. Tohiks päris loomulik olla ja praktilisest seisukohast väga tähtis, kui „Side“ ümber koonduks terve riigiteenijate pere ning „Side“ järjekult muutuks riigi-omavalitsuse teenijate Keskliidu häälekandjaks. Selle mõtte elluviimiseks nähtawaid ja mõõdapääsemata takistusi ei võiks tulla, väljaarvatud ehk kahe organisatsiooni (raudtee ja post) prestiishi küsimus, mis kergesti enast lahendada laseb sellega, kui senise „Side“ väljaandjad ja toimetuse liikmed ka edaspidi ajakirja juhtivate jõudude hulka jäävad. Mõtetu oleks igal organisatsioonil

oma ette häälekandjat välja anda, mis olukorra loob, kus ükski organisatsioon oma häälekandjat tarvilisel kõrgusel ei suudaks hoida ja asjata jõudu killustaks. Kõik jõud tulevad mobiliseerida selleks, et ellu kutsuda võimas riigiteenijate ühine häälekandja Keskliidu väljaandel.

H-ik.

* * *

Eltoodud kirjutusele ruumi andes, võiksime asja lähemaks selgitamiseks järgmist juure lisada:

Etteheide R. ja O. teenijate Keskliidule, et viimane riigiteenijate häälekandja ellukutsumise küsimuses täitsa passiivne olnud ja kongresside sellekohased otsused oma kirjamappi rännata lasknud, ei taha just täpne või õige olla. Meie teada oli R. ja O. teenijate Keskliidu juhatuses riigiteenijate üldise häälekandja ellukutsumise küsimus paaril korral päevakorras. Peeti läbirääkimisi raudteelaste Keskühingu tegelastega, et asuda ühise häälekandja väljaandmisele, milleks mõeldi „Sidet“. Põhimõtteliselt olid ka raudteelased sellega nõus. Et aga raudteelaste organisatsioonid tol ajal veel Keskliidu liikmeks polnud, siis lükati asja otsustamine kuni III. üleriiklise raudteelaste kongressini edasi, kus nende liitumine Keskliiduga päevakorda võeti. Kuna kongress liitumise jaatavalt otsustas, siis kadusid ka kõik takistused ühise ajakirja väljaandmises. Vahepeal on küsimuse elluviimine tõesti viibinud, võib olla osalt Keskliidu tagasihoidlikuse ehk ka raudteelaste organisatsioonide passiivsuse tõttu. Raudteelastel, kui „Side“ praegustel väljaandjatel, ei ole midagi selle vastu, kui Keskliit asja algatuse oma peale võtaks ja selle küsimuse kord teostaks. Vaja vaid Keskliidu vastavat otsust „Side“ oma häälekandjaks tunnustamise üle. Ühise toimetuse moodustamise kohta on läbirääkimisi peetud ja isegi teatavaid kokkulepeid saavutatud.

Olgu eeltoodud kirjutus asjale tõukeks.

Toimetuse.

VI. Ülemaaline P. T. T. teenijate kongress Tallinnas 1., 2. ja 3. mail 1926. a.

Kongressi I-ne päev. 1. mail.

I. Kongressi avamine.

Kokkutulnud 49 saadikut ja 8 Keskjuhatuse liiget. Tervitama olid ilmunud teedeministeeriumi, posti

peavalitsuse, Läti postiteenijate ja raudteelaste Kutseühingute esitajad.

Kell 13.15 avas kongressi Keskjuhatuse esimees J. Koff.

II. Kongressi juhatuse valimine.

Kongressi juhatajaks valiti hr. J. Martens, abiks hr. R a e, sekretariaati - hrad Miller, Sukk ja Uustalu.

Esimesena soovis kongressile jõudu ja edu teedeministeeriumi nimel teedeministeeriumi nõunik hra J. Uik.

Läti postiteenijate keskjuhatuse nimel ütles tervitusi hra K o z e r o v s k i, tähendades nende huvide peale, mis mõlemil rahval übised. Kirjeldab organis. tegevust ja arenemiskäiku Lätis.

Raudteelaste kutseühingute keskjuhatuse nimel tervitas hra R u k k i, kes peab väga kordalainuks mõtet, et kongress 1. mai peale määratud, päeva peale, mis peab kujunema rahvusvahelise proletariaadi jõu võimaks demonstreerimiseks. Tähendab, et nii postikui raudteeametkond alluvad ühele ministeeriumile ja sellepärast peaksid mõlema ametkondade teenijaskonnad võitluses oma parema seisukorra eest käiskes töötama.

Kongressi juhataja hra Martens, vastates tervitajatele, tänab neid, tähendades ühtlasi raudteel. esitajale, et ilusad sõnad on ühed, teod teised, ja et mõlemad teenijaskonnad üksteisele kõikoid ei tohi kodaratesse pilduda, nagu viimati palgakõrgenduse asjas raudteelaste poolt avalikuks tuli, kus postiteenijate kohta isegi haavavaid ütelsi tarvitati.

III. Mandaatkomisjoni valimine.

Mandaatkomisjon valitakse 3. liikeline: Imelik (32 h), L a a k (28 h.) ja V i l u k a s (21 h.), kes peale 15. min. vaheaega tagajärjed esitab: üldiselt on äraantud 50 mandaati, ja kongressist võtab nende põhjal osa 49 esitajat, kelledest hra H o l l a n d i l 2 h. Mandaadid on kõik korras. Keskjuhatuse liikmeid ilma mandaatideta on 8: hrad Koff, Feldmann, Imelik, Öisman, Jaanus, Grünberg, Vilukas ja Riso.

Saadikuid on ilmunud järgmiselt:

Tallinna osakonnast	19	saadikut
Tartu	8	"
Narva	3	"
Viljandi	3	"
Kuresaare	2	"
Pärnu	3	"
Haapsalu	3	"
Rakvere	2	"
Rapla	2	"
Petseri	1	"
Võru	2	"
Paide	2	"

Kokku 50 saadikut.

Hra Hollandile otsustatakse anda 2 häält.

IV. Kongressi kodukorra vastuvõtmine.

Läinud aasta kodukord peale pikemaid vaielusi, milles hra K a l l m a n keskjuhatust ja Koffi süüdistab, et need organis. tööle takistusi olevat teinud, muudetakse selles mõttes, et keskjuhatuse liigetele, kes

saadikuna kongressile pole valitud, hääletamise õigust mitte anda küsimustes, mis käsivad keskjuhatuse enese tegevust ja uue keskjuhatuse valimisel. Selle ettepaneku poolt, mille kohta hra Imelik tähendab, et kui selle vastu võtame, siis endised kongressid seadusevastasteks tunnistame, hääletavad 24 saadikut. Teise ettepaneku poolt, anda keskjuh. liigetele täievoliliste saadikute õigused, on 18.

Poolt ja vastu hääletamisel selgub, et 1. ettepaneku poolt on 26, vastu 19, 2-se ettepaneku poolt on 15, vastu 25.

Kongressi päevakord võetakse järgmiselt vastu:

- 1) Kongressi avamine.
- 2) Kongressi juhatuse valimine.
- 3) Mandaatkomisjoni valimine.
- 3-a) Kodukord.
- 4) Keskjuhatuse aruanne ja 1926 aasta eelarve.
- 4-a) Aruanded kohtadelt (Koff ja Grünberg).
- 5) Palk ja varustus (Koff).
- 6) Preemia seadus (Öisman).
- 7) Autasu seadus (Koff).
- 8) Tervishoid (Dr. Lepp).
- 9) Töölihtsustamine ja ametioskuse ettevalmistus (Öisman).
- 10) Organiseerimise küsimus ja liikmemaks (Imelik).
- 11) Keskjuhatuse kodukord (Feldmann).
- 12) Valimised põhikirja järele.
- 13) " R. O. t. saadikute kogusse ja aukohustuse.
- 14) Kongressil ülesvõetud küsimused.

V. Keskjuhatuse aruanne

Keskjuhatuse 1925 a. tegevuse üle aruandega esitab keskjuh. esimees J. Koff. Aruandja kannab ette millised läinud aasta kongressi poolt vastuvõetud otsused täitmist on leidnud ja millised mitte ning missugustel põhjustel. Distiplinaar kohtute sisseeadmist ei pooldanud läinud aasta ülemaaline riigi ja omaval. teenijate kongress, põhjendades sellega, et meie riigi põhiseaduse järele ei ole distiplinaar kohtute järele vajadust, kuna administratsioon ja ametnikkude vahekorrad lahendamise peaks sündima administratiiv kohtute kaudu.

Riigiteenistuse seadus, mille järele teenijate liigitamine riigiametnikkudeks ja vabapalgalisteks ette nähtud, on seni maksvaks jäänud. Postipeavalitsus on ministeeriumile esitanud kava, mille järele kõik ametnikud, alates 4 järgust ülespoole loetakse riigiametnikkudeks, sellest järgust allapoole arvatakse aga vabateenijateks. See jaotus tahetakse maksma panna ühes uue palgaseaduse vastuvõtmisega.

Riigiteenistuseseaduse § 10-dale löike juurde võtmise asjus, et ametkondades teenijatele kõrgenduste andmisel kutseühisuse esitajad vastavatest komisjonidest osa võtaks, on see soovivaldus meie ametkonnas maksma pandud, vastavat parandust seaduses aga tehtud ei ole.

P. t. t. teenijate tööaja ja puhkuste seaduseelnõu on riigikogu komisjonis ja seega riigikogu poolt veel vastuvõtmata. Suvepuhkuste kavade kokkuseadmiseks teenijate osavõttel on postipeavalitsus vastava ringkirja annud, mille tõttu suvepuhkused enam-vähem rahuldavalt jaotatud.

Palk ja varustus. Palga normid, mis läinud aasta kongress ülesseadis, on läbiviimata, selle asemel on ajutisi toetusrahastid kuni ühekuu palgani antud. Uues palgaseaduses, mis väljatöötatud Vabariigi valitsuse poolt kokkuleppel Riigi ja Omaval. teenijate Keskkliidu esitajatega, on palganormid muudetud ja tähendatud seaduse maksmapanemist on oodata sügisel, kui uus Riigikogu kokku tuleb.

On ära kaotatud elukallidusrajoonid.

Erikapitaali asjus on seadus ja määrus mõlemad maksmapandud.

Preemia seadus on riigikogu poolt vastuvõetud, kuid määrus on seni ilmunud.

Keskjuhatusel algatusel ja toetusel sai väljaantud esperantistide postiteenijate rahvusvahelise ajakirja „Interligilo“ Eesti erinumber. Peale selle on jooksivad asju aetud mitmesugustes küsimustes.

Kassa aruande kannab ette hra Grünberg.

Tulud tegevusaastal.

Kassa ülejääk l. IV. 1925 a. peale	Mk. 60.675. p. 50
Saadud 50% liikme maksust osak.	„ 84.246. p. —
Saadud toetust vabariigi valitsuselt	„ 5000. p. —
Liikme kaartide müügist	„ 900. p. —
Saadud korjandusest	„ 4.310. p. —
Saadud Eesti Panga jooksva arve 0/0	„ 520. p. —

Kokku: Mk. 155.651. p. 50

Kulud tegevusaastal.

Töötasu asjaajajale	Mk. 36.000. p. —
Esituskuludeks	„ 23.330. „ —
Ajakirja „Interligilo“ väljaandmise kulud	„ 15.594. „ —
Abiandmised ja mälestamine	„ 12.285. „ —
Liitude liikme maksud	„ 9.740. „ —
Eelmise aasta kongressi kulud	„ 8.470. „ —
Kantselei ja posti-kulud	„ 9.000. „ —
Organiseerimiskulud	„ 3.860. „ —
Ametnikkude panga fideiussõu osamaks	„ 2.058. „ —
Mitmesugused väljaminekud	„ 13.735. „ —
Saldo	„ 21.579. p. 50.

Kokku Mk. 155.651. p. 50.

Rahaline aruanne on 155 651 margalises tasakaalus. Kassa seis 1. apr. k. a. 21.579 mk. Peale kassas oleva raha on keskjuhatusel:

80 Vabariigi võidulaenu piletit à 100 mk. =	8.000
3 ametn. panga osatähte à 1000 „ „	3.000
2 rahvapanga osatähte à 500 „ „	1.000
liikuvat varandust väärtuses	110.950

Kokku: Mk. 122.950

1926 a. eelarve.

Peale pikemaid läbirääkimisi muudetakse eelarve kulude osa ja eelarve võetakse järgmiselt vastu:

Tulud:

Liikme maksust	Mk. 119.000. —
Liikme kaartide müügist	„ 1.000. —
Hoiu summade 0/0	„ 1.000. —
Toetustest ja korjandustest	„ 30.000. —

Kokku: Mk. 151.000. —

Kulud.

Töötasu asjaajajale	Mk. 39.000. —
Trükitööd, kantselei ja postikulud	„ 10.000. —
Abiandmised ja mälestamised	„ 5.000. —
Kongressi kulud	„ 10.000. —
Organiseerimiseks	„ 23.000. —
Esituskuludeks	„ 15.000. —
Liitude liikmemaks	„ 15.000. —
Mitmesugused väljaminekud	„ 10.000. —
Tagavara kapitaaliks	„ 24.000. —

Kokku: Mk. 151.000. —

Keskjuhatus 1925 a. kassa ja tegevuse aruanne annab ainet ägedateks läbirääkimisteks. Leitakse, et ei ole jooksivad kulud viimase võimaluseni kokkuhoitud. Küsitakse aru 25.000 mk. laenu võtmise asjus, mille juures ei ole silmaspeetud raha väljaenamise õiget korda. Peale oletuste andmist keskjuhatusel liigete poolt võetakse vastu järgmine otsus 37 häälega 2 erapooletuks jäämisel: Keskjuhatus 1925 a. tegevuse ja kassa aruandele ärakuulates, läheb kongress päevakorras edasi. Ühes sellega tuleb revisjoni komisjoni poolt tehtud puudused arvesse võtta ja need kõrvaldada niipalju, kui korralik asjaajamine seda nõuab. Keskjuhatusel tegevus peab tulevikus kõigiti põhikirja alusel sündima.

Kongressi teine päev. 2. mail.

VI. Aruanded osakondadelt.

Kongressi teine päev algab kell 10.15 m. homm. aruannete ärakuulamisega kohtadelt.

Tallinnas on 767 teenijat, kellest 460 on osakonna liikmed. On kavatsus koondada kõigi Tallinna ümbruskonna asutuste teenijaid kutsetühisusse. Osavõtt koosolekustest leige. Osakonnal on oma raamatukogu, mida elavalt tarvitatakse.

Haapsalu osakonnas on liikmeid 22, mis teeb välja 80% kõigist osakonna alla kuuluvatest ametnikkudest. Läänemaa suur osa teenijaid ei poolda poliitika ajamist kutsetühingu sihtide saavutamisel.

Võru osakonnas — liikmeid 40. Tegevus leige. Liikmemaks osutub liig kõrgena eriti kõrgematele palgasaajatele.

Raplas — liikmeid 36, mis teeb välja 96%. Osakond on alles paar kuud vana. Kavatakse asutada laenuhoiukassa.

Narvas — liikmeid 57. Tegutseb laenuhoiukassa ja raamatukogu, millistest elavalt osa võetakse.

Paides — liikmeid 35; on tellitud ajakirjandust.

Rakveres — liikmeid 56. Tehnilisest rühmast peaaegu kõik liikmed, kelle käes ka osakonna juhatuse Ametnikkudest on mõned üksikud liikmed.

Pelseris — liikmeid 17.

Kuresaares — liikmeid 1925 a. algul 25, praegu 26. Üldine liigete arv 68%. Osavõtt kutseühisuse tegevusest leige.

Tartus — organiseeritud 100% teenijaid, keskmiselt ühes maaga 95%.

Pärnu osakond — 65 liiget ehk 100%. Pandi toime 3 pidu, millest saadud tuluga omandati mitmesaja köiteline raamatukogu. On olemas ka matusekassa, mille liikmeteks pea kõik ametnikud.

27 häälega 22 h. vastu avatakse läbirääkimised osakondade tegevuse kohta, mis peaaesjalikult kujuneb etteheidete tegemiseks üksikutele osakondadele nende loiuist tegevusest. Hra Laak, asudes kõnetooli, seletab, et keskjuhatuse olevat organisatsioon peale jätnud häbi-pleki, vahelhüüete tõttu ei saa oma kõnet äga lõpetada, saab äärmiselt ärritatud ja lahkub.

Hrad Koff, Imelik, E. Grünberg ja t. tähendavad selle peale, et praegusel kongressil on kaks voolu. Ühte nendest vooludest edustavad posti peavalitsuse kõrgemad ametnikud, kelle algatusel Tallinna osakonnas enne valimisi suurt kihutuse tööd olevat tehtud võimalikult suurema hulga saadikute kongressile viimiseks, et oma mõju kongressil läbi viia. Selle juures arvab hra Imelik, et kui peaval. kõrgemad ametnikud keskjuhatusele pääsevad, siis kaotab organisatsioon oma mõtte.

Hra Tomson tõrjub tagasi süüdistused Tallinna osak. loiuist tegevusest ja tõendab, et peavalitsuse ametnikud keskjuhatusele pääseda ei soovi.

Tehakse ettepanek läbirääkimisi lõpetada, mis vastu võetakse.

VII. Palk ja varustus.

Keskjuhatuse esimees I. Koff annab ülevaate postiteenijate palkadest Eesti riigi algusest peale kuni siiani. Palganorme on kõrgendatud 4 korda: I — 1919 a. tõus — 30%, II — 1920. a., III — 1921. a. Praegune palgaseadus on maksev 19. XII 1922. a. Suhteline palkade vaherkord, võrreldes 1918. a. palganormidega, on viimase reguleerimisega ebanormaalne. Tallinna peapostkontori ja telefonivõrgu ülemate palgad prii korteri, küfte ja valgustusega on 2 korda suuremad kui vanema ametniku palgad, mille vaherkord 100% kasvanud. Samuti on maha jäänud ka teiste ametnikkude ja teenijate palgad. Kannab ette postipeavalitsuse poolt kokku seatud astmete jaotuse, mille läbi-vaafamisest ka keskjuhatuse esitajad osa võtnud. Samuti kannab ette ka riigi- ja omaval. teenijate Keskliidu poolt väljatõõtatud uue palgaredeli kava, mille järele palgaastmeid on 22. Palga alamäär 6000 mk. ja ülemäär 36.000 mk. Postipeavalitsuse kava erineb Keskliidu kavast, kuna esimeses on mõned kõrgemad astmed kõrgemale mahutatud, alamad astmed aga veelgi madalamale langenud. Viimane kongress oli

küll vastu võtnud palgaalamäära 7500 mrk., kuid selle juurde ei saadud jääda, kuna niisuguse palga maksmiseks riigil ainelist võimalust ei ole. Palgaseadus pidi 1. apr. k. a. maksma hakkama, kuid mõnesugustel põhjustel ei läinud see asi nii. Postiteenijatel tuleks samale seisukohale asuda, millel asub Keskliiki, et senikaua, kui uued palganormid ühes teenituse vanuse lisatasuga pole maksma pandud, maksaks iga kolme kuu tagant ühe kuu palk palgalisaks, aga mitte üle 15.000 mk. ega alla 4000 mk. kuus, niisama ka perekonna-abiraha. Keskjuhatuse oli arvamisel, et palgavõitlusel ei tule avalikke aktsioone ette võtta, sellepärast ei kiitnud ta ka heaks protesti-koosolekuid ega rongikäikusi, sest need oleks vaevalt tarvilist mõju suutnud avaldada. Küll oli aga tõsiselt läbirääkimisi teiste riigiteenijate organisatsioonidega, et riigiteenijate iseseisva nimekirjaga riigikogu valimistele minna. Kui see teatavavaks saanud, hakanud poliitilised rühmad kohe asjast huvi tundma, niisama ka valitsus. Mitmed poliitilised rühmad, nagu rahvaerakond, sootsid ja tööerakond, tulnud riigiteenijaid oma juurde meelitama. Mõnesugustel põhjustel tuli aga oma nimekirjaga valimistele minekust loobuda.

Läbirääkimiste all tuuakse päevakorra punkti kohta esile mitmesuguseid arvamisi. Keskjuhatuse olla palganõudmistel pidanud õiget ja kindlat joont. (Laak). Tuleks nõuda korteriraha 15–5.000 mk. vastavalt palgaastmetele (Seresk). Hollandi arvates peab korteriraha olema 20%, Nõu lepib aga 15% palgast. Tarvilik oleks varustuse kandmiseaega lühendada ja vormiriiet ühlaselt kõigile välja anda. Sõidu- ja päevarahad teha kindlaks määrustega eraldi iga piirkonna jaoks (Laak).

Valitakse 5-liikmeline komisjon hradeist Imelik, Seresk, Vilukas, Kallmann, Lang, kes üldise resolutsiooni välja töötaks, milles oleks kokku võetud kõik kongressi saadikute poolt väljendatud nõudmised.

Kongressi soovil antakse erakorraliselt sõna raudteelaste keskühingu esitajale hra Rukkile, kes soovib selgitust anda kongressi juhataja hra Martensi poolt kongressi avamisel tehtud etteheidete puhul raudteelastele. Ei olevat tõsi et raudteelaste palga asjus takistus teinud ja teistele kaikäid kodarate vahele loopinud. Raudteelaste arvates peaks üksikute organisatsioonide vahel üksmeel valitsema, ainult siis võime loota oma seisukorra paranemist.

Hra Martens jääb oma etteheidete juurde, tõendades juhtumist, kus postiametkonnale vähemaid palkasid on nõutud, kui raudteelastele. Selle juures olevat ka raudteelaste Kutseühisuse esitaja olnud. Lõpuks soovivat, et raudteelastele oma ülemale viisakuse reegleid õpetaks.

Hra Imelik võttes sõna, leiab, et kongressi juhataja oma vastuses raudteelaste esitajale eila väikse faktiilise vea teinud, millist kongressil parandada tuleb. Kongress võtab vastu 30 häälega 1 h. vastu järgmise hra Imeliku poolt tehtud ettepaneku:

Esile tulnud arusaamatust, mis tekkis raudtee esitaja ja kongressi juhataja Martensi vahel, kahetseb

kongress väga ja avaldab raudteelaste esitajale oma täielist poolehoiu ja loeb sellega vahejuhtumise likvideerituks.

Kongressi juhataja hra Martens teatab, et ta juhataja kohalt tagasi astub, mille järele tunniajaline lõuna-vaheaeag määratakse.

Kongressi järgmise istangu algul teatab abijuhataja hra Rae, et ka tema oma kohused maha paneb. Keskjuhatuses esimees asub juhataja kohale ja paneb ette endiseid juhatajaid tagasi valida, mis ka ühel häälel sünnib.

VIII. Preemia seadus.

Refererib keskjuhatuses liige hra Öismann, kes muuseas leiab, et suuremates asutustes ja telefonivõrkudes töönormid liig suured on võetud. Tehniliste tööalade normid on enamuses vastuvõetavad. Ehitustööde normides puudub täielik käsitlusviis.

Läbirääkimistel konstateeritakse mõnelt poolt, et preemia seadus parandust teenijaskonnale ei too ja temast mingisugust kasu pole. Leitakse, et normid mõnedel aladel puudulikud on. Peavalitsuse teenijatele määratud protsent preemiat on liig kõrge. Selle järele saaks peavalitsuse ametnikud umbes 5 korda suuremat preemiat, kui preemia sünnitajad kohtadel. Peetakse tarviliseks, et tööjaotamisest võtaks osa teenijate esitajad käsi-käes administratsiooniga.

Postipeavalitsuse ülem paneb ettefoodud puudusi arusaamatuse arvele. Normid on tehtud keskmise töö järele. Preemiat peab saama tööviljakuse ja oskuse eest. Preemia seadus on maksmata pandud, et saavutada tööjõu kokkuhoidu; seda võib kätte saada, kui töö ostarbekohaselt ja intensiivselt tehakse. Kui kokkuhoidu saavutada ei saa, siis on see seletatav sellega, et meil teenijad vilumatad on. Tehniliste tööde normide kohta tähendab, et üksikutes asutustes on ökonomia protsent 50. Kui haiguste protsent üle viie tõuseb, siis pannakse tööjõudu juurde, alla 50% peab läbi saama normide piirides. Leiab, et väiksemad asutused niisugustes tingimustes on, et nad preemiat võivad saada.

Võetakse vastu hra Laaki ja Tomsoni ettepanek, mis järgmine: arvesse võttes asjaolu, et preemia seadust tegelikult postiametkonnas seniajani veel kasutatud ei ole, on selle teostamise moodused, ning neis ilmuvad puudused teenijaskonnale teadmatad, sellepärast jääb kongress selle seaduse kohta seisukoha võtmise suhtes äraootavale seisukohale, kuid avaldab lootust, et preemia seadus võimalikult rutem maksmata pandaks.

IX. Autasu seadus.

Autasu seaduse kohta paneb referent J. Koff kongressile ette järgmise resolutsiooni, mis vastu võetakse:

Kongress volitab Keskjuhatuses samme astuma, et autasude seaduse makspanemisele tegelikult astutaks.

Et usaldusarst dr. Lepp, kes tervishoiu küsimust peab refereerima, ilmunud ei ole, minnakse järgmise päevakorra punkti juurde.

X. Töölihtsustamine ja ametioskuse ettevalmistamine.

Rida saadikuid toonitab kursuste korraldamise vajadust mehaanikutele ja tehnikutele, kelle ettevalmistus puudulik ja õppe- ning vastavate käsiraamatute väljaandmist. Leitakse, et tarvilik oleks ka tehnilist arvepidamist lihtsustata. (Seresk).

Postipeavalitsuse ülem ütleb, et tehnilise arvepidamise lihtsustamine olenevat väga palju riigikontrollist ja rahaministeeriumist. Kursuste korraldamiseks ei ole mingisugust tarvidust, kui vastavad käsiraamatud ilmuvad, mis teostatakse lähemal ajal. Tehnilisel alal puuduvad vastavad käsiraamatud, kuid läbirääkimised Tallinna tehnikumiga olevat käimas tehnilise personaali ettevalmistamiseks tehnikumi juures, kus ettevalmistamine riigile tuleb vast odavam, kui erilise kooli asutamine postiametkonna juures. Senini on saadud krediiti ainult inglise- ja prantsuskeelse kursuste jaoks ja montööride ettevalmistamiseks.

Võetakse vastu järgmised otsused.

Korraldus, et maakonna võrguülemad ei või oma alluvatele korraldusi otse üleanda ega kirjavehetusi pidada, vaid peavad seda tegema postkontorite ülemate vahetult — sünnitab rohkesti asjatut töö kulu ja ei ole kooskõlas töölihtsustamise põhimõttega.

On tarvilik, et nomenklatuur-hinnad materjalidele sisse seafud saaks, tähtsusega materjalide registreerimine kulutamises ära jäetud ja lubatud nad väljatöötatud normide kohaselt kuluku kirjutada ja aruannete esitamist kahes eksemplaaris ära jätta.

Mehaanikute ettevalmistuses sunduslikeks teha nõue, et mehaaniku õpilased tegelikult osa võtaks tehnilise ala kõigist tööst. Õppimise aeg ei peaks alla ühe aasta olema ja välitööde tundmise peale tuleks märksa rohkem senisest rõhku panna.

Sügisel, mil välitööd enam vähem lõppenud, tuleks peavalitsuse juure korraldada mehaanikutele täiendavad kursused.

Posti-telegraafi asjanduse ala äraõppimiseks tulevad kõige lähemas tulevikus vastavad käsiraamatud välja anda; õpilaste ettevalmistamiseks tuleb kursusi toime panna ehk asutustele vastavad krediitid määrata virgutuseks lektoritele kohtadel. Ametkonna töölihtsustamiseks tulevad asutada suuremates asutustes ja posti peavalitsuse juures vastavad komisjonid.

(Järgneb).

Kutseühingud, valvele!

Ei ole veel ununenud teenijaskonnas kurikuulsaks peetav käsukiri nr. 422, mis ette näeb igasuguseid „katsumisi“ ja „läbikatsumisi“, perioodilisi ja ühekordseid kutseksaame, komisjonide moodustamisi ja ettekannete tegemisi, millist käsukirja, kutseühingute pealekäimisel, hiljem muuta lubati, kuid nüüd kuuleme veel kahes t u u e s t sarnasest teosest, millede ilmumine lähemate päevade küsimuseks.

Esimene neist näib kujundama eneses eeltähendatud käsukirja osalist muutmist; teine on mingisugune uute määruste rägasitik teenijaskonna töö- ja puhkeaja kohta.

Et mul võimalus oli neid mõlemaid teoseid kord läbi lugeda, siis tahaks nende sisuga tutvundada ka laiemat teenijate ringkonda, enne, kui seesugused mahakirjutused käsukirjadena ilmuks.

Esimene neist kannab pealkirja: „Käsukirja nr. 422 1. X 1925 muutmise.“

Ons' ta tõesti käsukirja nr. 422 muutmise, nagu pealkiri seda ütleb? Ei, kaugegtki mitte! Ta on täiendus nende määruste peensustele ning murdudele, mis kõneall olevaid „läbikatsumisi“ vaid kõvendavad. Eestkätt paistab silma selles „muutmises“ trobikond paragrahve „kutseharidusliste tingimuste“ kohta, „missugustele peavad vastama raudteeteenijad“ ja siis edasi: „kutseksamite kord.“

Paragrahv 1. loeb ette üksikult iga ametala järgi terve rea ametinimetusi, näidates nende ametis nõutavat hariduslist tsensust ja teenistuse ettevalmistust.

Need „tingimused“, nagu kuulda, on saadetud nüüd osakondade ülematele seisukoha avaldamiseks, kuid kui palju viimased seesugustega oma päid murdma saaks, on küsitav.

Mõlema eeltähendatud teose isa, wõi autor, nagu tõendada teatakse, olla üks värske jaoskonna ülem Veo osakonnas.

Selle „Käsukirja nr. 422 muutmise“ sihik on eestkätt olnud, nähtavasti, meie diplomeeritud jõudude esirinnale nihutamine, mis välja paistab sellest, et iga kui üksikus ametis on esimeseks nõudeks ülesseatud haridusline tsensus ja ikka diplomeeritud. Nii peab olema keskkooli haridusega: sekretär, arveametnik, asjaajaja, masinikirjutaja, kantseleiametnik, laudkonna juhataja, revident, jaamaülem, tema abi (telegrafistidelt haridust ei nõuta; neist ei räägita sõnagi). Osakondade ülemad, peatehaste ülem ja nende abid — kõik diplo-

meeritud inseneerid; nooremad ja vanemad inseneerid — ikka diplomeeritud. Siis arstline personaal: ikka diplomeeritud. Ka hambaarst — diplomeeritud. Ämmaemand — ülikooli juures kutse „omandanud“. j. n. e. j. n. e. j. n. e. Ühe sõnaga, kui diplom taskus, siis tule raudteele kohta otsima, muidu ei võeta siin enam jutulegi. Erandit ei ole ette nähtud ka nende suhtes, kes juba nüüd teenistuses, väljaarvatud Tervishoiu osakonnas, kus raudteemale eriline volitus antud oma heaksarvamise järgi talitada. Pannakse uus „määrus“ maksma, siis, olge lahked, vanad veteraanid, andke omad kohad diplomimeestele, sest seda nõuab uus määrus.

Teine teos on natuke vängem ja see käsitab juba teenistuse aja jaotust, puhke- aegi ja töö kestvust.

Huvitav on, et ka see „määrus“ kõiki diplomeeritudid etterinda asetab; näiteks puhkuse suhtes.

Et viimane teos ka keeleliselt parem kokku seatud, kui esimene, siis toome siin selle tervena ära, näidates teenijaskonnale, missuguste asjadega meil raudteel maha saadakse.

Teose nimeks on:

Raudteeteenijate efektiiv tööaja määrused.

§ 1.

Käesolevate määruste põhjal saab riigi raudteedel tööaeg kõikides ametites korraldatud töö intensiivsuse järele, arvesse võttes rongide liikumist, ameti iseloomu ja vastust.

§ 2.

Selleks saab, raudtee iseäralisi tööolusid silmaspidades, tööaeg jaotatud järgmiselt:

- 1) Aktiivne tööaeg.
Aktiivseks tööajaks loetakse aega, millal teenija vahetpidamata ja otskoheselt kehaliselt või vaimliselt tegevuses on.
- 2) Passiivne tööaeg.
Passiivseks tööajaks arvatakse niisugust, kus teenija, teenistuses olles, mitte vahetpidamata ja mitte täiel määral tegutseb, kui ka üldse valmisolekut ja valveaega, näituseks: jaamateenijad valvekorral vaheaegadega rongide teenimisel, rongi- ja vedurimeeskondade reservis olemise aeg jne:
- 3) Effektiivne tööaeg.
Effektiivseks tööajaks loetakse aega, mis koosneb aktiivsest tööajast täiel määral ja

passiivsest tööajast, korrates viimast pkt. 5 tähendatud koefitsiendiga.

§ 3.

Töökesivus saab korraldatud kõikides ametites 8 tunnilise tööpäeva põhimõtte järele ja on normaalselt nädalas 47 ja kuus 204 efektiivtöötundi.

Igas ametkonnas saavad teenistuse kavad kokku seatud.

§ 4.

Vastavalt ülesannetele jagunevad teenijad järgmiselt:

A. Juhatajad.

Sellesse liiki kuuluvad teenijad, kelle ülesandeks on tööde juhatamine. Nendelt nõutakse alalist valmisolekut, kuid nende teenistuseaega tuleb ka korraldada võimalikult efektiivtööaja põhimõtte järele.

Siia kuuluvad:

Osakondade, tehaste, büroode, jaoskondade, depoode ja konduktorite reservi ülemad ja juhatajad, jaamade ülemad ilma määratud valvekorrata, apteekide juhatajad, ladude juhatajad ja ülevaatajad, revidendid, teemeistrid, hoonete ülevaatajad ja nende abid, kontroll-mehaanikud, osakondade raamatupidajad, vanem rongide korraldaja, telegraafi jaama juhataja ja kõik teised teenijad ilma määratud valvekorrata.

B. Kohuslised.

Siia kuuluvad teenijad, kellele niisugused ülesanded antud, millede täitmise aeg oleb igakordsest töörohkusest ja selle tõttu algust ega lõppu kindla kava järele ettemäärata ei saa, ja kui nad mitte valvekordliselt töötavad, nimelt:

Palgamaksjad, ämmaemandad, desinfektorid, sanitaarid, ostu ja materjaalide vastuvõtjad agendid, veejaama pumpajad, masinistid ja kütjad seisvate masinate ja katelde juures, vagunipuhastajad, veeandjad, katlapesijad, tehnika-agendid, kontrolöörid, kaalumeistrid, kellameistrid, kojamehed, aednikud, korstnapühkijad, ülesõidukoha vahid, sillavahid, signaali-mehaanikud, signaali- ja silla-lukusepad, kümnikud-eesstegijad, veevärgi lukusepad, eesttöötegijad, remondi töölisel, tee- ja ehitusosakonna sepad, jaoskondade raamatupidajad ja asjaajajad, paranduse meistrid ja tööjuhud, saunamehed, autojuhud, telegraafi- ja valve-mehaanikud, koristajad, passijad, lambimehed, elektro-mehaanikud ja -montöörid, kõik teenijad,

kes ladudes, aitades, hoovides, kantseleides ja kontorites teenivad.

Märkus: Kantseleides ja kontorites töötavate teenijate töö algus ja lõpp on küll üldmäärustega kindlaks tehtud, nõnda et see vastaks normaalselt 41,5 tunnile nädalas ehk 178 tunnile kuus, kui aga teenistuse huvides see tarvilik on, siis on nad kohustatud administratsiooni nõudel ka töötama kuni 204 tundi kuus jooksvate tööde juures.

D. Rongiteenijad.

Siia kuuluvad teenijad, kes otsekohe rongide teenistuses on, ja nimelt:

Vedurijuhid, vedurijuhi abid, vedurikütjad, rongijuhid, konduktorid, vagunisaatjad, vagunikütjad ja vaguniõlitajad.

12. tunnilise reservis olemise järele lastakse teenijad puhkusele. Kui aga reservi teenistus pole lõpetatud, on teenijad kohustatud nõudmise peale tööd algama. On keelatud reservi teenistusest lahkuda enne kui asetäitja pole teenistust vastu võtnud.

E. Valvekordlised.

Siia kuuluvad teenijad, kes niisuguses teenistuses on, mis rongide liikumise alalhoidmiseks nõuab katkestamata teenistuses olemist. Selle tõttu on nende töösolemise aeg korraldatud nõnda, et ametiosalised teatava aja järele teenistuses vastamisi vahetavad.

Sesse liiki on arvatud:

Depoode ja jaamade korrapidajad, need jaamaülemad, kes valvekorda peavad, vedurimeeskonnad manöövrates, vedurivarustajad, veduri ahju puhastajad, depookütjad, vaguni järelvaatajad, vagunipuhastajad jaamades, torupuhastajad, rongide korraldajad, tehn. k/a., rongiseadjad, haakijad, roopaseadjad, signalistid, vedurisaatjad, telegrafistid ja telefonistid, vahid ja üldse need teenijad, kes valvekordlises teenistuses on.

§ 5.

Effektiivse tööaja väljaarvamise juures võetakse tööaeg arvesse järgmiselt:

a) Tööajaks loetakse:

1) Aktiivne tööaeg täiel määral. Vedurimeeskonna kohta saab sõiduaeg arvatud täiel määral, teiste rongiteenijate kohta 0,8 efektiivseks tööajaks.

2) Veduri või rongi vastuvõtmise aeg põhidepoo jaamas ja rongi äraandmise aeg – täiel määral efektiivtööajaks.

3) Veduri ja rongi vastuvõtmise aeg pöördepoo jaamas ja veduri äraandmise aeg põhi- või pöördepoo jaamas – 0,70 efektiivseks tööajaks.

4) Reservis olemise aeg ja sellesse liiki arvatud teenistus – 0,5 efektiivseks tööajaks.

5) Töö rongides, peale ehk mahalaadimise aeg — 0,5 efektiivseks tööajaks.

6) Rongi või veduri ootamine — 0,5 efektiivseks tööajaks.

b) Tööajaks ei loeta:

1) Puhkused kodujaamas ja ka pöörddepoo jaamas, kui seal on puhkeruumid olemas.

2) Töökorralduste vastuvõtmise ja ülemineku aeg.

3) Kodust teenistuse kohale ilmumise ja sealst äraminemise aeg.

Märkus 1: Lihtsustamise mõttes on õigus ligikaudse efektiiv tööaja välj arvamise juures kuiviisi üldist teenistuses olemise aega korralda vedurimeeskondadel 0,85, teistel rongiteenijatel 0,75.

Märkus 2: Tööle ettevalmistamise aeg loetakse järgmiselt: vedurite vastuvõtmise ülemmääraks 1½ tundi, äraandmiseks 1½ tundi, rongide vastuvõtmise ülemmäär 1 tund ja äraandmine 1 tund, kaubajaotajate konduktorite kohta kindlat äraandmise aega ei ole.

§ 6.

Ametnikkude määramisel saab ametkonna kohta selle efektiivne tegevus kindlaks tehtud vastavalt efektiiv tööaja mõistele ja selle järele ametnikkude arv määratud, nimelt:

a) Jaamades ja depoodes, kus öö-päevane tegevus on efektiivne täiel määral, määratakse jaama- ehk vastavalt depooülem ja 3 korrapidajat.

b) Kus öö-päevane tegevus on efektiivne 0,8 määral, määratakse jaama- ehk vastavalt depooülem, kes valvekorrast osa võtavad ja 2 korrapidajat, kusjuures jaama- ehk depooülem valvekorra aeg saab arvesse võetud kui aktiivne tööaeg.

d) Kus öö-päevane tegevus on efektiivne 0,66, määratakse üks jaama- ehk depooülem ja üks korrapidaja.

e) Kus öö-päevane tegevus on efektiivne 0,33, määratakse jaama- ehk vastavalt depooülem üksinda.

f) Vahtkondades, kus töösolemise aeg on arvatud efektiiv ajaks täielikult, määratakse kolme liikmeline vahide vahetus, kus 0,66 efektiiv ajaks — kaheliikmeline vahide vahetus.

§ 7.

Kui teenija ei ole järgneva kalendri kuu jooksul väljatöötanud normaal efektiiv töötundide normi, siis saavad tööaja reguleerimiseks 3. järgmise kuu jooksul tehtud ületunnid puuduvate töötundide juurde arvatud, ja kui töötundisid on rohkem tehtud, siis saavad need tunnid 3. kuu jooksul, kui siis alla normi töötati, nendele ka juurde arvatud.

§ 8.

Juhatajad on kohustatud tööd nii korraldama, et kõik tööd võimalikult 8 efektiiv tunni jooksul saaks ära tehtud ja ületundisi ei tekiks. Ühtlasi on iga teenija kohustatud ilma iseäralise tasuta ületunni töötama oma otsekoheste ülesannete alal igasuguste tähtajaliste kui ka jooksvate tööde lõpeltamiseks, kui ametiasutuse huvid seda nõuavad.

§ 9.

Teenijate vahetpidamata töölolemise aeg oleneb töönouetest ja ülemmäärad on 16 tundi, vedurimeeskondadel 14 tundi, väljaarvatud kui vedurimeeskond saab reservist teenistusse määratud.

Mitte ühelgi teenijal ei ole õigus ilma loata katkestada tööd, enne aega teenistuskohast lahkuda, jätta rongi, vedurit või valvekorda enne, kui asetäitjale kohused üleantud on, olgugi et ülemmäär aeg täis on.

§ 10.

Tarbekorral on raudteeteenijad igal ajal kohustatud peale teenistuse aja lõppu uuesti teenistusse ilmuma.

Nüisama on nad kohustatud, kui see nendele määratud, vabal ajal ruttu kättesaadaval kohal viibima ja üldse on kõik kohustatud oma elamise kohad võimalikult oma teenistuse koha lähedal valima.

§ 11.

Erakorralistel juhtumistel, nii kui liikumise alalhoidmine mõne hädaohu puhul, õnnetuste puhul abiandmine, ummistused, tuisud ja veeuputused jne. on kõik raudteeteenijad kohustatud tarbekorral teenistust jätkama üle ülemmäär aiani.

Teenijatel on õigus üle ülemmäär aia vahetust nõuda, kuid ilma administratsiooni loata ja enne vahetuse kohale jõudmist ja teenistuste kohustuste üleandmiseta ei tohi keegi teenistusest lahkuda.

§ 12.

Puhkused on ettenähtud, peale harilikute puhkuste teenistuse vaheaegadel —, lühemaajalised, kestvusega 24–36 tundi ja pikemaajalised suvised puhkused, ühes palga edasimaksmisega, ja nimelt:

a) Lühemaajalised.

1) Juhatajatele ei ole lühemaajalisi puhkusi ettenähtud, arvesse võttes töö iseloomu ja vastutust.

2) Kohuslistele saab võimaldada puhkust kestvusega 24–36 tundi, kui

töölolud seda lubavad, üks kord kuus. Kantseleiametnikud saavad puhkust pühapäevadel, kui iseäralistel põhjustel töölolemist pole nõutud.

3) Rongiteenijatele saab teenistuse tuuride vaheaegadel puhkust lubatud võimaluse korral kuni 24–36 tundi kaks korda kuus.

Puhkust pöördepoos saab antud võimaluse korral kuni ½ eelmisest teenistuses olemise ajast. Kui aga liikumise huvides saab teenija kohe tööle määratud, siis tuleb teenistust jätkata kuni ülemmäära ajani, juurde arvates eelmist teenistuse aega.

Puhkuse aja alammäär pöördepoos on 7 tundi.

Märkus: Puhkust 24–36 tundi võib anda ainult vastava osakonna ülema ehk jaoskonna ülema loaga.

4) Valvekordlised võivad omavahelisel kokkuleppel ja vastava juhataja nõusolekul puhkust 24–36 tundi saada, kui nad peale oma valvekorra lõppu teenistust jätkavad, kuid mitte üle 16 tunni järgimööda.

b) Pikemaajalised puhkused.

1) Juhatajad. Arvesse võttes, et neile lühemaajalist puhkust ei ole ettenähtud, siis saab nende puhkuse aeg reguleeritud suvise puhkusega, kui teenistuse olud seda lubavad, järgmiselt:

Raudteeülemale ja abile iga aasta 45 päeva teedeministri loaga.

Osakondade juhatajad saavad ka 45 päeva puhkust kui teenistuse olud seda lubavad raudteeülema loaga, silmaspidades, et korraga mitte rohkem kui 3 osakonna ülemat puhkusel võivad olla.

Kõik teised juhatajate liiki arvatud teenijad saavad, niipalju kui võimalust on, 30 päeva puhkust osakonna ülema loaga.

2) Kõik teised kuuteenijad võivad 2. nädalist puhkust saada jaoskonna juhataja loaga.

§ 13.

Peale hariliku pikemaajalise suvise puhkuse võib teenijat erakorralistel põhjustel ametist vabastada teenija soovil kuni kaheksa kordse puhkuse ajani, kuid ilma palga edasimaksimiseta ja ainult raudteeülema loaga.

Teenija isiklikeks vajadusteks on osakonna ülemal ehk jaoskonna juhatajal õigus teenijat vabastada kuni 3 päevani palga edasimaksimisega.

§ 14.

Pikemaajalist suvist puhkust saab antud võimaluse korral igal aastal: peale ühe aas-

tase teenistuse § 12 p. b ettenähtud poolel määral, peale kaheaastase teenistuse ettenähtud määral.

Pikemaajalised puhkeajad haiguse või muudel erakorralistel põhjustel antakse: ilma teenistustasuta – kuni 1 aastani teedeministri loaga ja teenistustasuga – kuni 6. kuuni Vabariigi valitsuse loaga.

Puhkeaja andmine peab nii korraldatud olema, et puhkeaja saaja töö takistamata saab ära tehtud ettenähtud kulude piirides.

§ 15.

Tarvilisel korral on õigus teenijat enne puhkeaja lõppu ametikohustuste täitmisele tagasi kutsuda, mille peale teenija on kohustatud kohe ametisse ilmuma.

§ 16.

Ametikohas tuleb oma aadress, kus puhkeajal viibitakse, ülesanda.

§ 17.

Käesolevad määrused ei käi tehastes töötavate päevatöölise kohta.

§ 18.

Käesolevate määrustega muudetakse ära raudteeteenijate kohta „Riigi Teatajas“ Nr. 149–1924 a. „Riigiteenistuse seadus“ j. II. § 25 ja Riigi Teatajas Nr. 4–1926 a. „Tööstusettevõtete nädala puhkepäevade seadus“.

Pange tähele viimast paragrahvi: see tahab ära muuta raudteeteenijate kohta „Riigi Teatajas“ Nr. 149 1924 a. avaldatud „Riigiteenistuse seadust“ (Määrusega tahetakse seadust muuta . . . Six!), samuti ka „Tööstusettevõtete nädala puhkepäevade seadust, mis avaldatud „R. T.“ Nr. 4 1926 a.

Igas riigis ja maal murtakse päid selle üle, kuidas maksma panna Washingtoni konventsiooni 8-tunnilise tööpäeva kohta, meil aga higistatakse, kuisviisi töötunde ja tööaega kunstiliselt pikendada. Ja ometigi oli meie Asutav Kogu Washingtoni konventsiooni põhimõtted omaks tunnustanud. Meil soovitakse läbi viia põhimõtet: rohkem tööd, vähem palka, rohkem seisuseid ja eesõigustatuid klasse, et jälle sinna poole tagasi tüürida, kus kord tsariajal oldi.

Seda ei tohi lubada! Valvele, kõik kutseühingud, et reaktsioon Eestist välja tõrjutaks. Valvele, et meie kodanikuõigused nendena püsiks, missugustena nad põhiseadusega ette nähtud.

40 aastat postiteenistuses.

Tallinna peapostkontori pakiosakonna juhataja
A. Rotberg.

28. apr. k. a. sai 40 a. täis, kui praegune peapostkontori pakiosakonna juhataja A. Rotberg, oma pikaajalist ja vastutusrikast teenistuskäiku algas.

Juubilaril austas postipeavalitsuse ülem tervitusaadressiga, kuna sõnalis tervitusi ütlesid Tall. peapostk. ülem, kutseühisuse ja kaasteenijate esitajad, kellele pooli ka väike kingitus annetadi.

Aleksander Rotberg sündis Pärnus 7. veebr. 1868. a., kus peale kreisikooli lõpetamist ja kaheaastast teenis-

tusõppust 16. apr. 1886. a. Riia ringkonna 3. järgu telegrafistiks nimetati alles samal aastal üleviidud Peterburi ringkonda, millele hiljem ka Eesti kupermang allus. 1. sept. 1889. a. määrati Kroonlinna telegr. kontori 5. j. ametnikuks ja 1. jaan. 1902. a. sama asutuse ülema abiks. 15. juunil 1904. a. nimetatakse A. Rotberg Kroonlinna post-telegr. kontori ülemaks, missuguses ametis 10. aastat vahetpidamata püsib. Hiljem on Orenburgi 1 kl. kontori ülema abiks, Narva ja Reshitsa postkontorite ülemaks.

Oma eeskujuliku teenistuse tundmise, selle täpse täitmise ja hoolsuse tõttu võitis A. R. igal pool ülemuse lugupidamist, nõnda et tema peale ikka erilised ülesanded pandi. Nii usaldati temale tähtsamatel kordadel Vene siseministri käsul juhatada Kroonlinna mereväe traadita telegraafi- ja telefoni-keskjaame. Ilmesõja ajal pidi Dvinski sõja frondil korraldama ja ühendust pidama sõjavälja posti-tel. asutustega ning frondi staabiga. Samuti juhatas suuremate manöövrite ajal sõjavälja p. t. asutusi.

Kõik need jõupingutused leidsid omal ajal hindamist tänuavalduste, kõrgenduste ja aumärkide saamise läbi. A. R. omab Stanislause, Anna 2. ja 3. liigi ordenid, olles ettepanud ka Wladimiri ordeni saamiseks.

Ennastalgava teenistuse kõrval leidis A. R. aega ja energiat anduda veel seltskondlisele tegevusele. On pikemat aega ühendatud Eesti-Soome-Rootsi koguduste Nikolai kiriku nõukogu abiesimees. Võtab osa kiriku laulukoorist ja Eesti seltside tegevusest. Korraldab heliloojate prof. Homeliuse, Lüdigi ja i. kaastegevusel kirikus oratooriumite ja vaimulikkude kontsertide andmist j.n.e. ja seda kõik isiklisel algatusel. Ettekannetest saadud rahaga kaetakse kirikule muretseid ajakohane orel.

Alates 1922. a. teenib A. Rotberg Tallinna peapostkontoris pakkide osakonna juhatajana. Ka siin on ta energiliselt tegev, et osakonnale, mille tegevus laienenud, ajakohaseid avaraid ruume leida.

Oma kauaaegse vilumusega teenistusala ja vastutulelikkusega nii publikule kui kaasteenijatele on juubilar üldist lugupidamist võitnud.

A. Miller.

Mitmesugust.

Kutseühisuslise liikumise laiendamine raudteelaskonnas.

Raudteelaste Keskühing on mõeldunud kuu jooksul jällegi kahe uue kutseühingu võrra suurenenud. On asutatud: 1) Riigiraudteede tehniliste jõudude kutseühing, kuhu organiseerunud raudteetehaste meistrid, tehnikud, mehaanikud ja muud tehniliste tööde alal teenijad ja 2) Veosakonna teenijate kutseühing, kuhu koondunud vedurijuhitajad, vagunijärelevaatajad, õlitajad, puhastajad, kütjad, depoovahid jne.

Riigiraudtee tehniliste jõudude kutseühingu juhatus asub Tallinnas. Esimeheks on Alfred Palm (peatehastes), sekretäriks – O. Vospert (Veo jaoskonnas), laekahoidjaks – A. Uusen, (Tee- Ehit. osakonnas). Teised juhatusliikmed on: R. Kask (Tee- Ehit. osakonnas), E. Leppik (Veoosakonnas), A. Väli (peatehastes), A. Simsivart (Varustusosakonnas).

Veoosakonna teenijate kutseühingu juhatus asub Tallinnas. Esimeheks – J. Pappu (vagunijärelevaataja), abiesimeheks – A. Koppel (õlitaja), sekretäriks Ed. Nõmmik (ved. kütja), laekahoidjaks –

S. Murakas (vag. puhastaja), sekretäri abiks – K. Hanson (lukusepp).

Nende kahe kutseühingu juuretulekuga on Keskühingusse koondunud organiseeritud raudteelaskond jällegi umbes 400 liikme võrra suurenenud.

Praegusel ajal on organiseerumisel ariline-, tervishoiupersonaal ja Tee-Ehitusjaoskondade ning teiste osakondade juhtiv jõud.

Olgu tervitatud organiseeritud raudteelaskond! Olgu tervitatud nende vaimlised juhid! Kasvagu kõigis – ka neis, kes kutseühingutest tänini kõrvale hoidunud – arusaamine, et ühenduses koondub jõud.

44-tunnilise töönädala ümber Austraalias.
(I. T. F.) Kõrgem Austraalia riigikohus, tõõseadust arutades, tuli hääletamusega otsusele, et 44-tunniline töönädal Uues Lõuna-Walesis on vastukõlas Austraalia riiklise seadusandlusega. Otsus toetub seaduse töõaja kohta formuleeritud lausele, mis järgmisel kõlab: „Tööaeg ei tohi nädalas üle 48 tunni tõõsta.“ Selle ülemmäärana on riigikohus ka alammääraks võtnud, et seega 44-tunnilise töönädala maksmapanemisele Austraalias takistusi teha.

Omas asjus.

Ülaltähendatud päalkirja all toob meie naaber – ajakiri „Eesti Raudtee” – oma 6. numbris samanimelise kirjastusühisuse juhatusel poolt seletuse, mis järgmist lausub: Eesti raudtee ja posti-telegraafi-telefoni teenijate kutseorganisatsioonide häälekandjas „Side nr. 4/5 aprill – mai 1926 a. ilmunud 3. üleriiklise raudteelaste kongressi kirjelduse kohta, milles öeldud (v. lhk 6.), et „Side” „tükib konkureerima igasuguste võtetega tuntud raudteelaste osatühisuse ajakiri „Eesti Raudtee”, teatab Eesti Raudtee juhatus, et ajakiri „Eesti Raudtee”, mis ilmub juba viiendat aastat, ei loe ennast konkureerivaks hiljem ilmunud „Sidega”, vaid soovib „Sidele” samuti head edu, kui „Eesti Raudteele”. Kirjastusühisuse „Eesti Raudtee” juhatusele ei ole selge, mis tähendavad ülimal avaldatud sõnad „igasuguste võtetega tuntud”, ja on sellepärast pööranud k-l H. Kanguri ja R. Kuulbergi poole selgituse saamiseks ning järelduste tegemiseks. Ajakirja „Eesti Raudtee” juhiks ei ole mitte üks kõrvaline äriees, vaid ühisuse peakoosoleku poolt valitud juhatus ja teised ühisuse põhikirjas ettenähtud organid; ühisuse ja ajakirja töötajad ei ole mitte ajakirja juhid, vaid seisavad ühisuse teenistuses.

Niisama, kui kirjastusühisuse „Eesti Raudtee” juhatusele ei ole selge, mis tähendavad kongressil väljendatud laused ajakirja „Eesti Raudtee” kohta, ei ole meil see selge, mida tahab kirjastusühisus oma eeltoodud teatega siin selgitada? Kas seda, et ajakiri „Eesti Raudtee” ilmub juba viiendat aastat ja et ta ei loe ennast konkureerivaks „Sidega”, mis hiljem ilmuma hakanud? Või et head edu soovitakse „Sidele”, samuti kui Eesti Raudteele? Esimese lause kohta võiksime tähendada järgmist. Kui kongressisaadikud oma vahetõnades ühe või teise ajakirja (pealegi raudteelaste peres paralleelselt ilmuvate) kohta endi mõtteid vahetasid, mis siis sellest halba võis olla? Tehti ka „Sidele” etteheiteid (need avaldasime samuti) vaata „Side” eelarve arvustus Sides nr. 4/5. Et „Eesti Raudtee” igasuguseid võtteid tarvitab „Side” maha tegemiseks, on enam kui selge. Järjekindlalt avaldas „Eesti Raudtee” muuseas oma kaantekuulutustes teateid, et temal ametiühisuse ajakirja „Sidega” mingit ühist ei olla; see olevat kutseühingute häälekandja. Meil ei ole häbi tunnustada end (Side) kutseühingute häälekandjaks, aga millisel otstarbel tükis seda kuulutama oma veergudel kõrvaline ajakiri, meie naaber, ennast tülitades teise ajakirja nime nimetamisega! See on veider võte ja näitab, et „Eesti Raudtee” ometegi konkureerimist kardab.

On ju „Eesti Raudtee” osatühisuse liikmed suuremalt jaolt kõik needsamad kutseühisuses, kes „Side” ringkonnasiki kaugel pole. Mõõdunud aastal nõutas „Eesti Raudtee” isegi kutseühingult laenu. Et „Side” 2 aastat hiljem ilmuma hakkas, – on tõsi; sama tõsi, kui see, et „Eesti Raudtee” oma esimestel aastatel ainult mõne üksiku numbris suutis välja lasta (1924 aastal 3 numbert), aga mida sellega ütelda taheti?

Visi seda, et „Eesti Raudtee” nii pika aja jooksul on raudteelaste keskel suure poolehoidu leidnud, mida „Side” ei ole (Tasa!).

Et „Side” edu oleks samuti, kui „Eesti Raudtee”; selle hea soovi eest täname! Mis puutub feisesse lausesse, et „Eesti Raudtee” juhib keegi kõrvaline äriees, siis pole sellega ka midagi halba mõeldud. On ju tõsi, et Eesti Raudtee ärijuht kõrvaline isik on ja mitte raudteelane. Ka kirjastusühisuse „Eesti Raudtee” juhatuseki on praegusel ajal paar mitte raudteelast, olgugi, et ühisuse põhikirja järele hääleõigusteks liigeteks – seega ka siis juhatusel liigeteks – võiksid olla ainult raudteelased. Egas’ siingi midagi halba pole. On valitud kord peakoosolekul, las’ töötavad.

Kahetseda tuleb aga nende sammu kutseühingute eitamisest, millised neile näivad peavalu tegevat ja just sarnane organisatsioonide eitamine ongi põhjuseks et kongressidel ning koosolekutel „Eesti Raudtee” vastu teatud vaenulikkust tuntakse. Loobugu „Eesti Raudtee” tegelased sellest poliitikast, siis pole neil tulevikus, vähemalt kutseühisustelaste poolt, enam mingisuguseid etteheiteid karta. Ei saa siis ükski kutseühisuslane „Eesti Raudtee” nime asjata suhu võtma.

Kiri toimetusele.

Aprilli-mai kuu „Side” Nr 4/5-ndas ilmunud artikli kohta „Kuidas mõni posti-telegraafi kontori ülem oma ametnikkude huvid kaitseb” loen tarvitlikuks omalt poolt asja selgituseks järgmist ütelda:

1) teenijatele kõrgenduste andmisel võetakse peavalitsuses kaalulemisele kõik ametnikud ja teenijad, kes vakaniikohale võivad oma ametkoha ja palgaastme poolest kandidaatideks olla, ja 2) juurdeantud vakanti-kohtade määramine asufustesse sünnib minu poolt teenistusnõuete ja tarbekohasuse järele.

I järgu kiirtõõtjate kohi on ametkonnas üldse 15, nendest on minu poolt määratud: Tallinna 9, Tartu 3 ja Haapsalu 3 kohta.

Et üks juurdeantud kohtadest Tartu kontoris ole määratud ja samas kontoris sellele kohale ka vastav kandidaat leidis, siis ei saanud loomulikult Tallinna ametnikkele soovitud kõrgendust anda, sest et Tallinnas vaba kohta ei olnud.

Minu arvates ei peaks Tallinna ametnikkel õieti põhjust nurisemiseks olema, sest Tartu kontoris I j. kiirtõõtjaja kohale nimetatud ametnik on teenistus-aastate ning tõõvilumuse poolest ühevääriline ühe Tallinnas kandideeriva ametnikuga, kuna Tallinna teise kandidaadi abikaasa teenib samas asutuses vana ametnikuna.

Sama kahe ametniku pärastine kõrgendamise ettepanek I-a järgu ametniku kohale ei leidnud soovitud lahendust sellepärast, et tähendatud ametnikkude endi poolt tehtud tingimused tõõala suhtes ei olnud teenistuse huvides vastuvõetavad.

Tallinnas, 26. juunil, 1926. a.

G. Jallajas.
Posti peavalitsuse ülem.

GEORG HENDRIKSON

Tallinn.

Tehas: S. Pärnu mnt. 83-a. Kõnetr. 18-79. Ladu: Väike Karja t. 4.

Suures valikus kõiksugu kalameeste nõõre, võrgu paelu,
EN GROS. tamsa lõnga ja korki. EN DETAIL.